

Arkivsak

26/03978-6

Saksbehandler

Annichen Sjøblom

Saksgang

Ungdomsrådet

Yrkesopplæringsnemnda

Hovedutvalg for utdanning

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Fylkestinget

Møtedato

01.06.2026

02.06.2026

02.06.2026

03.06.2026

16.06.2026

Retningslinjer og formål for tildeling av driftstilskudd til fagskoler i Vestfold 2027

Innstilling fra fylkesdirektøren

Retningslinjer og formål for tildeling av driftstilskudd til fagskoler i Vestfold 2027 vedtas.

Sammendrag

Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler gir rammer for tildelingen til fagskoler, som søker om driftsmidler. Nye nasjonale retningslinjer ble vedtatt 09.03.2026 av Kunnskapsdepartementet. I denne saken legges det frem nasjonale retningslinjer for tildeling av driftsmidler til fagskoler for kalenderåret 2027, samt eget formål for Vestfold fylkeskommune.

Bakgrunn og saksgang

Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler gir rammer for tildelingen til fagskoler, som søker om driftsmidler. Gjeldende retningslinjer for tildeling for 2026 ble vedtatt av fylkestinget i sak 92/25 (se vedlegg). I denne saken legges det frem reviderte nasjonale retningslinjer som vil gjelde ved tildeling av driftsmidler til fagskoler i Vestfold for kalenderåret 2027. I retningslinjene er det inkludert eget formål utarbeidet for Vestfold, slik nasjonale retningslinjer tilsier.

Saken legges frem for ungdomsrådet og yrkesopplæringsnemnda som gir uttalelse i saken. . Hovedutvalg for næring, klima og miljø får saken til orientering.

Hovedutvalg for utdanning innstiller til fylkestinget som fatter endelig vedtak

Saksopplysninger

Tildelingen gis av Stortinget på kap. 240, post 60 under programkategori 07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning, på Kunnskapsdepartementets årlige budsjett. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter tilskuddsordningen og fordeler tilskuddet til fylkeskommunene.

I mars 2025 kom stortingsmeldingen [*Fagfolk for en ny tid*](#), med hensikt å styrke fagskolesektoren og premissene for høyere yrkesfaglig utdanning nasjonalt. I forlengelsen av stortingsmeldingen er det fra HK-dir utarbeidet nye nasjonale retningslinjer og tilhørende malverk, for tildeling av driftstilskudd til fagskoler (se vedlegg), som vil gjelde for tildeling av driftstilskudd fra kalenderåret 2027. Retningslinjene skal sikre rettferdig fordeling av fagskolemidler mellom private og offentlige institusjoner. Disse skal ha lik tilgang til informasjon om søkeprosessen. Malverket skal bidra til en harmonisering av fagskoleforvaltningen nasjonalt. Retningslinjene skal ivareta både en økt autonomi for fagskolene og fylkeskommunenes handlingsrom i tildeling av driftsmidler.

HK-dir har involvert berørte parter i utforming av nye retningslinjer og malverk. Både fylkeskommuner og fagskoler har fått spille inn til prosessen, og retningslinjene har vært sendt på høring blant de samme partene før endelig vedtak. Det oppleves at både direkte innspill og høringssvar fra Vestfold fylkeskommune er tatt til etterretning.

De viktigste endringene i forbindelse med innføring av nye nasjonale retningslinjer for tildelingen av driftsmidler til kalenderåret 2027:

- Tildeling av driftstilskudd til fagskolene skjer på rammenivå og per kalenderår.
- Det skal benyttes et felles nasjonalt malverk for utlysning, tildeling og oppfølging av driftstilskudd.
- Driftstilskuddet skal utbetales i to like store rater, vår og høst, basert på tilsagn, og ikke på studenttelling som tidligere.
- Totalt beløp fra Kunnskapsdepartementet skal lyses ut og tildeles. Det kan ikke holdes tilbake midler, til for eksempel en buffer.
- Fylkeskommunen formulerer konkrete forventninger relatert til fylkets eget formål for driftstilskuddet, som særskilte vilkår til den enkelte fagskole. Her ligger fylkets handlingsrom for ønsket bruk av det enkelte tilsagn.
- Fylkeskommunen skal avholde samarbeidsmøter med fagskolene som et middel i oppfølging og avstemming med bruk av driftstilskudd.

Tildeling av driftstilskudd på rammenivå vil gi fagskoler en større autonomi i bruken av midler gjennom utvikling, igangsetting og drift av studier. Fylkeskommunen beholder styring gjennom bruk av særskilte vilkår til tilsagnene, og oppfølgingsmøter gjennom året. Tidligere har tildeling kun inneholdt antall studenter tilknyttet spesifikke studier, mens rammetildeling vil gi både fylkeskommunen og fagskolene en større mulighet til å jobbe med retning og fremtidig utvikling av både fagområder og studieløp.

Et felles nasjonalt malverk vil bidra til en samordning av fagskoleforvaltningen og være et godt utgangspunkt for et effektivt samarbeid mellom fagskolene og fylkeskommunene. Vestfold fylkeskommune opererer allerede tett opp til nye retningslinjene i sin fagskoleforvaltning.

På oppdrag fra HK-dir har Vestfold fylkeskommune utarbeidet eget formål for bruk av tilskuddsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning, som et tillegg til nye nasjonale retningslinjer. Formålet er utarbeidet basert på erfaring med tidligere tildelinger, kjennskap til fagskolene i Vestfold og tverrsektorielt i fylkeskommunen. Fylkets kompetansebehov ligger til grunn, og formålet vil oppdateres ved behov.

Forslag til Vestfolds formål med tildeling av driftstilskudd til fagskoler

Driftsmidler til fagskolene skal stimulere til god kvalitet og gjennomføring av høyere yrkesfaglig utdanning, og bidra til å dekke kompetansebehovene i samfunnet. Vestfold fylkeskommune ønsker med fordeling av driftsmidler å bidra til et omstillingsdyktig og effektivt arbeidsliv i regionen. Fagskoletilbudet i Vestfold er også et middel for å oppnå hovedmålene i Vestfoldplanen; Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltagelse, et attraktivt fylke som tilrettelegger for høy verdiskapning, og et fylke som tar vare på natur, Oslofjorden og klima. Driftsmidlene skal stimulere til økt sysselsetting, livslang læring og være et aktivt bidrag mot utenforskap.

For å møte kompetansebehov i Vestfold forutsettes det at fagskolene initierer og opprettholder et tett samarbeid med arbeidslivet i regionen, i både utvikling og gjennomføring av studietilbud. Det er ønskelig at studietilbudene aktivt ivaretar fokuset på digitalisering og det grønne skifte. Følgende fagområder prioriteres ved tildeling av driftstilskudd til fagskolestudier i Vestfold fylkeskommune (listet i en ikke-prioritert rekkefølge):

- Helse- og oppvekstfag
- Tekniske fag og industrifag
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Økonomiske og administrative fag
- Samferdselsfag
- Service-, reiseliv- og matfag
- Sikkerhet og beredskap

Fylkeskommunen ønsker at nivået på egenbetaling for studentene skal være så lavt som mulig for utdanninger som mottar driftstilskudd. Bruk og omfang av egenbetaling vil derfor bli vurdert opp mot behov, og kan/vil tillegges vekt ved prioritering av støtte mellom studier og skoler.

Nytt i forslaget til Vestfold fylkeskommunes formål for tildeling av driftstilskudd til fagskoler:

- Naturbruk fjernes som et fagområde av interesse, og servicefag legges til. Naturbruk som fagområde tilbys per i dag ikke ved noen av fylkets fagskoler.
- Gratisprinsippet fjernes av Vestfold fylkeskommune. I tråd med nasjonal harmonisering av retningslinjer foreslås det å fjerne dette som et krav for tilsagn av driftsmidler, men med oppfordring om at bruk av egenbetaling holdes på et lavt nivå.

Formålet er behandlet i seksjonsledermøtet for Opplæring og tannhelse, samt gjennomgått i seksjon for Klima og næring. Formålet er deretter sendt på høring til fagskoler med aktivitet i Vestfold. Det har kommet inn tre høringssvar. GET Academy og Fagskolen Aldring og helse bifaller utkast til formål. Gokstad Akademiet hadde innspill som vi har vurdert, og anser for å være ivarettatt i nåværende utkast.

Status for fagskolesektoren i Vestfold

I Vestfold har antall studieplasser med tilskudd økt fra 1 190 i 2024 til 1 403 i 2025, en økning på 18%. Det er per i dag 7 fagskoler som mottar driftstilskudd. Fagskolen Vestfold og Telemark har fylkets største bredde i sitt utdanningstilbud, mens Gokstad Akademiet per i dag uteksaminerer flest studenter. Det tilbys fagskolestudier på både heltid og deltid, samt steds- og nettbasert i Vestfold.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Tildeling av driftstilskudd til fagskolene i Vestfold, foretas innenfor rammen av øremerkede midler fra Kunnskapsdepartementet, og har ingen økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen.

Tildeling av tilskudd til fagskoler, er å regne som enkeltvedtak etter Forvaltningsloven, §28. Klageinstansen er særskilt klagenemnd i Vestfold fylkeskommune. Fylkestinget har delegert slik klagebehandling til særskilt klagenemnd. Innkomne klager vil bli behandlet i henhold til egen prosedyre. Klagefristen er tre uker.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken har ingen direkte konsekvenser for fylkets klimamål, men vil bidra indirekte til noen av FNs bærekraftsmål: Mål 4: God utdanning: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, og fremme muligheter for livslang læring for alle. Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst. I denne sammenheng handler det om å øke mulighetene for å stå bedre rustet i et skiftende arbeidsmarked, og å sikre full sysselsetning og anstendig arbeid for alle.

Konsekvenser for CRPD

Retningslinjer for tildeling av driftstilskudd til fagskoler har ingen direkte konsekvenser for CRPD, men kan bidra indirekte til artikkel 24; Alle har rett til å lære og bruke evnene sine. Det forutsettes at fagskoler som mottar driftstilskudd følger Fagskoleloven, som ved §15 sikrer universell utforming av læringsmiljøet, samt ivaretar individuell tilrettelegging for studenter med særskilte behov.

Fylkesdirektørens vurdering

Nye nasjonale retningslinjer for tildeling av driftstilskudd til fagskoler er utarbeidet med mål om harmonisering av fagskoleforvaltningen på tvers av fylker. Fylkesdirektøren anerkjenner arbeidet som er gjort fra HK-dir, og ser verdien av felles nasjonale rammer for tildelingen. Forholdet mellom fagskolenes selvstendighet og fylkeskommunens handlingsrom ivaretas i Vestfolds eget formål, og i særskilte vilkår til det enkelte tilsagn. Vestfold fylkeskommune har i formålet vektlagt fagområder av viktighet for regionens arbeidsliv, og forutsetninger som skal sikre at driftsmidlene bidrar til fremvekst av relevante og gode fagskolestudier i fylket.

Fylkesdirektøren vurderer at nye nasjonale retningslinjer vil bidra positivt i en fagskolesektor i vekst. Fylkesdirektøren vurderer at retningslinjene, sammen med fylkets eget formål for tildeling av driftstilskudd til fagskoler i Vestfold, ivaretar både arbeidslivets, studentenes og fagskolenes interesser.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler at retningslinjer og formål for tildeling av driftsmidler til fagskoler i Vestfold i 2027 vedtas.

Vedlegg:

Maler tilhørende Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler_fastsatt 090326

Retningslinjer for tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskolene_fastsatt_090326

Sak 92-25 Retningslinjer fagskoleforvaltning 2026